

Tietoa väestönsuojista

Venäjän hyökättyä Ukraina on pelastuslaitokselle tullut runsaasti tiedusteluja koskien väestönsuojia. Yleinen viesti pelastuslaitoksen puolelta on, että Suomeen ei kohdistu mitään sellaista uhkaa, joka edellyttäisi väestönsuojien käyttöönottomääräysten antamista tai joditablettien käyttöä. Olemme koonneet tietopaketin, johon on koottu väestönsuojiiin liittyviä usein tulleita kysymyksiä.

Yleistä väestönsuojista

Väestönsuoja löytyy useimmiten isompien taloyhtiöiden tai työpaikkojen yhteydestä ja ovat näiden kiinteistöjen asukkaiden tai työntekijöiden käytössä. Väestönsuojapaikkoja on myös julkisten tilojen yhteydessä, kuten kouluissa ja päiväkodeissa, joissa ne on tarkoitettu kiinteistön käyttäjien tarpeisiin. Yleensä väestönsuojat sijaitsevat kellarikerroksessa, maan tasolla tai ne ovat osa erillisiä rakennuksia esimerkiksi ulkovarastojen yhteydessä. Väestönsuojat on merkitty kansainvälisellä merkillä, joka on sininen kolmio oranssilla pohjalla. Pienemmissä taloyhtiöissä tai omakotitaloissa ei väestönsuojaa yleensä ole.

Pirkanmaalla väestönsuojapaikkoja on kaikkiaan noin 500 000 henkilölle.

Missä väestönsuojani on?

Tieto olemassa olevasta väestönsuojasta tai -paikoista löytyy helpoiten kiinteistön pelastussuunnitelmasta tai isännöitsijältä. Tampereen Kalevassa on lisäksi yleinen väestönsuoja osoitteessa Liisankatu 2.

Ei väestönsuojaa

Harvaan asutuilla alueilla, maaseudulla ja omakotialueella ei yleensä ole väestönsuojia, eikä asukkailla ole osoitettua suojapaikkaa. Näillä alueilla viranomaiset huolehtivat väestön suojaamiseen tarvittavista toimenpiteistä poikkeusoloissa mm. siirtämällä väestöä tai osoittamalla suojapaikan lähialueelta tilanteen niin vaatiessa. Mahdollisesti myös muitakin kuin varsinaisia väestönsuojia osoitettaisiin suojatiloiksi tavanomaisia asevaikutuksia vastaan. Lähtökohta on, että ihmisille osoitetaan väestönsuoja muutaman sadan metrin säteeltä.

Väestönsuojan käyttöönotto

Käyttöönotosta ilmoitetaan viranomaismääräyksenä, jonka jälkeen väestönsuojan käyttökuntoon laittamiselle on 72 tuntia aikaa. Käyttöönoton tekee väestönsuojan hoitaja. Käyttöönottoa helpottaa, jos suojalle on laadittuna jo etukäteen väestönsuojan käyttöönottosuunnitelma. Lisätietoja löytyy esimerkiksi osoitteesta: <https://www.spek.fi/turvallisuus/pelastussuunnitelma/>

Väestönsuojan hoitaja

Väestönsuojalle on oltava nimetty ja koulutettu hoitaja, joka vastaa mm. väestönsuojan kunnossapidosta ja käyttökuntoon saattamisesta. Väestönsuojan hoitaja voi olla esim. kunnossapidon henkilö, mutta olisi suositeltavaa, että väestönsuojan hoitaja olisi kiinteistössä asuva tai oleskeleva henkilö. Suojaustilanteessa väestönsuojan hoitaja toimii väestönsuojan sisällä. Väestönsuojan hoitajan koulutuksia järjestää esimerkiksi Hämeen pelastusliitto: <https://www.hameenpelastusliitto.fi/koulutus/ta-lyhtioiden-koulutus/>

Milloin tulee suojautua väestönsuojaan?

Väestönsuojaan suojaudutaan vasta viranomaisen käskystä, käyttökuntoon laiton jälkeen. Ennen käyttökuntoon laittoa väestönsuoja ei suojaa kuin rakenteidensa verran. Esimerkiksi ilmanvaihto ja suojan tiivistykset eivät ole automaattisesti toiminnassa.

Sisälle suojautuminen

Sisälle suojautuminen on yksi vaaratilanteiden toimintamalli, eikä sinänsä liity poikkeustilanteisiin tai sodan uhkaan. Sisälle suojautuminen voi tapahtua esimerkiksi myös kemikaalionnettomuuden tai lähitöällä olevan tulipalon johdosta. Tällöin ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot suljetaan sekä kaikki raot tiivistetään esimerkiksi tuorekelmulla tai ilmastointiteipillä. Jos kiinteistössä on koneellinen ilmanvaihto, sen keltainen hätäpysäytyspainike löytyy yleensä aulatilán seinältä. Sisälle suojautumisesta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä ja/tai hätätiedotteella esimerkiksi television tai 112-sovelluksen kautta.

Onko väestönsuoja kunnossa? Tiiveyskoe ja vuosittaiset testit

Väestönsuojan omistajan on varmistettava väestönsuojan koneiden ja laitteiden toimintakunnossa pysyminen sekä varusteiden kunto säännöllisellä kunnossapidolla valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi joka 10. vuosi tulee tehdä suojan tiiveyskoe, jolloin testataan suojan käyttökunto todellisesti. Jos viimeksi pidettyjen huolto- ja tarkastustoimenpiteiden ajankohta on epäselvä, niin kyseiset toimenpiteet tulee suorittaa laitteiden ja varusteiden toimintakunnon varmistamiseksi. Huolto- ja tarkastustoimenpiteet voi tehdä ammattitaitoinen kiinteistöhoitaja tai suojanhoitaja. Lisäksi huolto- ja tarkastustoimenpiteitä tekeviä yrityksiä löytyy esimerkiksi hakusanoilla ”väestönsuojan tiiveyskoe”. Huolloissa ja tarkastuksissa havaitut puutteet ja viat tulee korjata.

Mitä mukaan väestönsuojaan? Mitä ei saa tuoda?

KYLLÄ: Omaan käyttöön elintarvikkeita 2–3 vuorokauden tarvetta varten, juomaa, henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet, vuodevaatteet (esim. makuupussi ja retkialusta), taskulamppu ja paristoja, joditabletteja ja lisäksi mukaan voi ottaa ajanvietettä (kirjoja, pelejä, paperia, kyniä) sekä tarvittaessa korvatulpat.

Ei: Lemmikkiä, alkoholia, huumeita, aseita, lämpöä tuottavia laitteita (kaasukeitin, myrskylyhty jne.) eikä pahanhajuisia tuotteita. Suojassa ei saa tupakoida.

Kotivara

Väestönsuoja-asioista riippumatta kuntalaisen yksi tärkeimmistä teoista varautumisessa on riittävän kotivaran pitäminen. Kotivara tuo turvaa myös pienemmissä häiriötilanteissa, esimerkiksi sähkökatkoksen tai sairastumisen yhteydessä. Kotiin olisi hyvä varata kolmen päivän varaksi riittävä määrä ruokaa, juotavaa / kannellisia astioita veden säilyttämiseen, lääkkeitä, käteistä rahaa ym. omassa arjessa tarpeellista. Olisi hyvä varautua esim. pitkiin sähkökatkoksiin, vedenjakelun häiriöihin tai maksuliikenteen häiriöihin. Kotivaraa hyödynnetään myös väestönsuojaan siirryttäessä, sillä asukkaiden on tuotava mukanaan mm. omat ruoat.

Hyödyllisiä linkkejä:

<https://pelastustoimi.fi/pelastustoimi/varautuminen/vaestonsuojelu>

<https://pelastustoimi.fi/koti-ja-arki/hatatilanne/suojautuminen-sisaan>

<https://pelastustoimi.fi/pelastustoimi/varautuminen>

<https://www.spek.fi/turvallisuus/varautuminen-ja-paloturvallisuus/vaestonsuojelu/>

<https://spek.fi/turvallisuus/pelastussuunnitelma/>

<https://intermin.fi/pelastustoimi/vaestonsuojelu>

<https://www.stuk.fi/>

<https://72tuntia.fi>